

‘Typografisch guerillacollectief’ zet door

KIRSTEN VAN SANTEN

Ze zullen de komende maanden her en der toeslaan met pakkende teksten, midden in het landschap. Guerillacollectief De Typesetters heeft er zin in.

Wat begon als ‘zomaar een experimentje’ dreigt uit te groeien tot een serieus project. De zomer komt, het landschap lonkt, dijken, weiden en stranden smeken om teksten, om beschreven te worden. Het ‘typografisch guerillacollectief’ De Typesetters heeft er zin in.

Dit is waar het De Typesetters om gaat: ze willen iets aan het landschap toevoegen, een zin, een opmerking, een dichtregel, een verzuchting, of misschien alleen maar een enkele letter. Landshapspoëzie. Als het maar verwordt.

Woorden, zo legt dichter Sytse Jansma uit Harlingen - een van de vijf betrokkenen - gaan altijd een relatie aan met de context. De context bepaalt immers hoe het woord geïnterpreteerd moet worden. Dat werkt niet alleen zo in een tekst, maar ook wanneer je ‘zomaar’ een woord in het land-

Een spontane inval van De Typesetters op de zeedijk bij Holwerd.

schap plaatst. In het beste geval versterken woord en omgeving elkaar.

Bij Breezanddijk verfde het collectief (dichters Sito Wijngaarden en Sytse Jansma, vormgevers Hester van der Meulen, Johan Bouwhuis en Nelleke Soejoko) in februari met een op meeuwenpoep lijkend papje van aardappelzetmeel het woord ‘zee’ op een

grote bult keien. Op een besneeuwde dijk bij Harlingen liet de guerillagroep diezelfde maand de letter ‘E’ achter. (Van der Meulen: „We wilden het woord ‘Echo’ eigenlijk op de dijk achterlaten, maar we hadden maar één sneeuwschuiver en ijskoude handen...”).

Sinds kort prijkt de uitroep ‘Sjoeoerd’ op de zeedijk bij Hol-

werd, naar de legende van Rixt van ‘t Oerd.

Weterskip Fryslân ontdekte het, was verrast en niet erg blij met het initiatief. „Mensen die iets op onze dijken willen doen, moeten daarvoor vergunning aanvragen”, zegt woordvoester Marjan Hogeveen. „Als dit vaker gaat gebeuren, gaan we aangifte doen.”

De Typesetters willen een zin of letter aan het landschap toevoegen

Het is niet zo dat de teksten tot een onveilige situatie leiden of iets dergelijks, „maar de dijken zijn wél publiek bezit. Het is gewoon niet de bedoeling dat daar op wordt geschreven”.

Bij Holwerd gebruikten de grafici kalkverf in een hogedrukspuit. Dat werkte lekker. De letters zijn fors en wit. De groep werkt graag met natuurlijke ma-

terialen. Die verdwijnen vanzelf weer. „Dat benadrukt het tijdelijke van ons werk. Je moet het gezien hebben, want voordat je het weet is het weg...”, zegt Van der Meulen.

Toestemming voor de acties vragen De Typesetters niet. Het gaat om spontane invallen. Ze willen vrij en ongebonden zijn. Veel publiciteit wordt er trouwens ook niet gemaakt: het is de bedoeling dat mensen toevallig op de teksten in het landschap stuiten. Hooguit wordt er via Twitter een fotootje de wereld in gestuurd.

Door deze acties leert het collectief steeds weer iets bij. Voldeet het zetmeelpapje eigenlijk wel? Is het niet te stroperig? Hoe groot kan je op de dijk schrijven? Kunnen er details bij? Hoe lang doe je over zo’n actie? Hoeveel mensen heb je erbij nodig?

Jansma en Van der Meulen dromen ervan om groter te werken, liefst zo groot mogelijk. Ze zouden bijvoorbeeld graag een tekst in een weiland achterlaten, erin gemaaid door tractoren, of op een strand, met grote harken.

Van der Meulen: „Hoe groter hoe beter. Alles is mogelijk. Je moet blijven dromen toch?”